

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO**

**Į S A K Y M A S
DĖL MOKYMO IR ATESTAVIMO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS
KLAUSIMAIS BENDRŲJŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO**

2003 m. gruodžio 31 d. Nr. A1-223/V-792
Vilnius

Įgyvendindami Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)) 12 straipsnio 2 dalį ir vykdydami Darbuotojų saugos ir sveikatos darbe teisės aktų, kuriuos reikia parengti arba suderinti su Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, rengimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 16 d. nutarimu Nr. 1177 (Žin., 2003, Nr. [89-4039](#)), 3 punktą,

1. T v i r t i n a m e Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendruosius nuostatus (pridedama).

2. N u s t a t o m e , kad 1 punkte nurodyti nuostatai įsigalioja nuo 2004 m. rugsėjo 1 d.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJĄ BLINKEVIČIŪTĖ

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro ir
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministro 2003 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. A1-223/V-792

**MOKYMO IR ATESTAVIMO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KLAUSIMAIS
BENDRIEJI NUOSTATAI**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai (toliau – Nuostatai) reglamentuoja darbuotojų, kuriems Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu (Žin., 2003, Nr. [70-3170](#)) nustatytas privalomasis mokymas ir žinių tikrinimas darbuotojų saugos ir sveikatos srityje mokymo įstaigose, bei darbuotojų, kuriems įstatymu nenustatytas privalomasis mokymas ir žinių tikrinimas mokymo įstaigose, mokymo ir atestavimo tvarką mokymo įstaigose ir įmonėse.

2. Šių Nuostatų nustatyta tvarka darbdaviui atstovaujantis asmuo organizuoja asmenų, kuriems Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu (toliau – Įstatymas) nustatytas privalomasis mokymas ir žinių tikrinimas darbuotojų saugos ir sveikatos srityje (darbdavio įgalioto asmens darbuotojų saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistų, samdomų įstaigų, teikiančių įmonėms įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų paslaugas, specialistų, samdomų darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų (ne įmonės darbuotojų) įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijoms vykdyti, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrų, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų, darbuotojų, valdančių (naudojančių) potencialiai pavojingus įrenginius bei naujai išrinktų įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų narių) mokymą ir atestavimą (žinių tikrinimą) mokymo įstaigose.

3. Darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, darbdavio įgaliotam asmeniui darbuotojų saugai ir sveikatai nusprendus mokyti mokymo įstaigose arba įmonėje darbuotojus, kuriems Įstatymu nenustatytas privalomasis mokymas ir žinių tikrinimas mokymo įstaigose, šių Nuostatų nustatyta tvarka mokymo įstaigose arba įmonėje mokomi: padalinių vadovai, darbuotojai, dirbantys pavojingus darbus, kurių sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 1386 (Žin., 2002, Nr. [87-3751](#)), darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai, įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų nariai, darbuotojai, vykduantys nuolatinę potencialiai pavojingų įrenginių, kuriems nenustatyta privaloma įgaliotų potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigų priežiūra, kiti darbuotojai, kurie neturi pakankamai profesinių įgūdžių ar žinių, kad galėtų saugiai dirbti ir nebūtų pakenkta jų sveikatai.

4. Darbdaviams atstovaujantys asmenys, darbdaviai fiziniai asmenys, individualių (personalinių) įmonių savininkai, darbdaviai ūkininkai, įmonių atskirų padalinių, esančių kitoje teritorijoje ar vietovėje, vadovai, mokomi ir jų žinios darbuotojų saugos ir sveikatos srityje tikrinamos vadovaujantis Darbdavio ar jo įgalioto asmens žinių iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities privalomojo tikrinimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 20 (Žin., 2003, Nr. [5-190](#)).

5. Darbdaviams atstovaujantys asmenys, darbdaviai fiziniai asmenys, individualių (personalinių) įmonių savininkai, darbdaviai ūkininkai, kurie neįsteigia įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos ar šios tarnybos funkcijoms atlikti nesamdo įstaigos, teikiančios įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos paslaugas ar nesamdo darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų (ne įmonės darbuotojų) ir patys vykdo įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, mokomi ir atestuojami mokymo įstaigose, kaip nustatyta šių Nuostatų 9 punkte, tai yra šie asmenys mokomi ir atestuojami kaip įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai

arba atestavimui pasirengia savarankiškai. Ekonominės veiklos rūšių įmonių, išskyrus nurodytų Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų, patvirtintų socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2003 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. A1-186/V-694 (Žin., 2003, Nr. [114-5186](#)), 1 priede, įmonių vadovų (darbdaviams atstovaujančių asmenų), kurie nesteigia įmonėje įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos ar šios tarnybos funkcijoms atlikti nesamdo įstaigos, teikiančios įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos paslaugas, ar nesamdo darbuotojų saugos ir sveikatos specialistų (ne įmonės darbuotojų) ir patys vykdo tarnybos funkcijas, mokymo programose turi būti numatytos temos, susijusios su profesine rizika ir jos prevencija konkrečioje ekonominės veiklos rūšies įmonėje ir tokie įmonių vadovai atestuojami kaip darbdaviams atstovaujantys asmenys Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 20 nustatyta tvarka.

6. Įmonės, vadovaudamosi Įstatymo 27 straipsnio 6 dalimi, ir įvertindamos įmonės ekonominės veiklos rūšies ypatumus ir profesinę riziką, šių Nuostatų pagrindu gali parengti ir, suderinusios su Lietuvos Respublikos valstybine darbo inspekcija (toliau – Valstybinė darbo inspekcija), patvirtinti įmonės darbuotojų mokymo ir atestavimo nuostatus, kuriuose numatomi darbuotojų, nurodytų šių Nuostatų 2 ir 3 punktuose, mokymo programų ypatumai.

7. Nuostatuose vartojamos sąvokos:

7.1. **darbdaviui atstovaujantis asmuo (įmonės vadovas)** – įmonės, įstaigos, organizacijos ar kitos organizacinės struktūros (toliau – įmonė) vadovas;

7.2. **įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistas** – darbdaviui atstovaujančio asmens paskirtas įmonės darbuotojas arba samdomos įstaigos, teikiančios įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos paslaugas, darbuotojas ar samdomas darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas (ne įmonės darbuotojas) įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijoms vykdyti, kompetentingas darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais įmonėje;

7.3. **potencialiai pavojingo įrenginio priežiūros meistras** – darbdaviui atstovaujančio asmens paskirtas darbuotojas, atsakingas už potencialiai pavojingo įrenginio nuolatinę techninę būklės priežiūrą;

7.4. **darbo su potencialiai pavojingu įrenginiu vadovas** – darbdaviui atstovaujančio asmens paskirtas pagal įrenginių naudojimo ir priežiūros norminius teisės aktus darbuotojas, vadovaujantis darbams naudojant potencialiai pavojingą įrenginį, atsakingas už saugų įrenginio naudojimą darbo metu;

7.5. **darbuotojas, valdantis (naudojantis) potencialiai pavojingą įrenginį** – operatorius, mašinistas ar kitas darbuotojas, darbdaviui atstovaujančio asmens paskirtas valdyti (naudoti) potencialiai pavojingą įrenginį;

7.6. **darbuotojų mokymas saugos ir sveikatos klausimais** – bendrųjų ir konkrečių žinių suteikimas bei praktinių gebėjimų vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus mokymas;

7.7. **praktinis mokymas** – praktinių profesinių mokėjimų ir įgūdžių lavinimas realiose arba realias situacijas imituojančiose sąlygose mokymo programose ir mokymo įstaigos nustatyta tvarka;

7.8. **praktinė užduotis** – mokymo programoje numatyta užduotis, kurią mokomasis asmuo (7.2–7.5 punktai) atlieka įmonėje;

7.9. **atestavimas** – asmenų, nurodytų Nuostatų 2 ir 3 punktuose, žinių ir gebėjimų, numatytų mokymo programose, tikrinimas ir vertinimas;

7.10. **stažuotė** – darbuotojų žinių saugos ir sveikatos srityje praktinio taikymo mokymas darbo vietoje per tam tikrą laikotarpį, prižiūrint darbdaviui atstovaujančio asmens ar darbdavio įgalioto asmens tvarkomuoju dokumentu paskirtam kvalifikuotam darbuotojui;

7.11. **mokymo įstaiga** – įmonė, organizacija ar mokymo įstaiga, nustatyta tvarka įgijusi teisę mokyti pagal darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo programas;

7.12. kitos šiuose Nuostatuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo ir Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo (Žin., 1996, Nr. [46-1116](#); 2003, Nr. [119-5405](#)) bei kituose darbuotojų saugos ir sveikatos norminiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. MOKYMAS

8. Įmonės vadovas, siekiantis, kad šių Nuostatų 3 punkte nurodyti darbuotojai įgytų žinių darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, reikalingą dirbant jiems pavestus darbus, gali mokyti juos mokymo įstaigoje, savo įmonėje ar kitoje įmonėje, vykdančioje neformalųjį profesinį mokymą pagal suderintą su darbdaviu mokymo programą, vadovaudamasis Darbo rinkos neformaliojo profesinio mokymo organizavimo ir vykdymo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2002 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 38 (Žin., 2002, Nr. [33-1259](#)).

9. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistų mokymas:

9.1. darbuotojai, turintys neatitinkantį įmonės ekonominės veiklos rūšies aukštąjį ar aukštesnįjį išsilavinimą, mokosi pagal atitinkančią įmonės ekonominės veiklos rūšį Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto mokymo programą, parengtą vadovaujantis Darbo rinkos profesinio mokymo programų bendraisiais reikalavimais (Žin., 1997, Nr. [45-1124](#)). Mokymo programas, suderintas su Valstybine darbo inspekcija, tvirtina Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba) direktorius;

9.2. įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai, baigę aukštųjų arba aukštesniųjų mokyklų darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo programas, arba darbuotojai, turintys įmonės ekonominės veiklos rūšį atitinkantį aukštąjį arba aukštesnįjį inžinerinį išsilavinimą ir atestuoti nustatyta tvarka, išskyrus 19.4. punkte nurodytus specialistus, mokomi šių Nuostatų nustatyta tvarka įmonės vadovo nuožiūra:

9.2.1. pakeitus darbuotojų saugos ir sveikatos norminius teisės aktus, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos (lokalinius) norminius teisės aktus, iš jų nustatančius saugaus darbų atlikimo ar technologinių procesų valdymo reikalavimus;

9.2.2. įmonėje įvykus nelaimingam atsitikimui darbe ar avarijai;

9.2.3. nepatobulinus kvalifikacijos, kaip nurodyta šių Nuostatų 11 punkte.

10. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto mokymo programoje turi būti numatytas teorinis, praktinis mokymas ir praktinė užduotis. Mokymo įstaigos paskirtą praktinę užduotį darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistas atlieka įmonėje ne vėliau kaip po dviejų savaičių pasibaigus teoriniam mokymui mokymo įstaigoje ir rašytinę praktinės užduoties ataskaitą iki atestavimo pateikia mokymo įstaigai.

11. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistų kvalifikacijos tobulinimas:

11.1. įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai kvalifikaciją tobulina stažuotėse, kursuose, seminaruose darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais, kuriuos rengia aukštosios mokyklos, valstybės institucijos, mokymo įstaigos arba šioje srityje kvalifikaciją tobulino užsienyje (patvirtinant tai dokumentais);

11.2. kvalifikacijos tobulinimo trukmė per 5 metus turi būti ne mažesnė kaip 100 val.;

11.3. kvalifikacijos tobulinimas žymimas įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto kvalifikacijos tobulinimo apskaitos lape (1 priedas). Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto kvalifikacijos tobulinimo apskaitos lapas pateikiamas įmonės vadovui, kuris sprendžia, ar reikalingas pakartotinis įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto mokymas.

12. Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrų, darbo su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų privalomasis mokymas mokymo įstaigose:

12.1. potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrai ir darbo su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovai privalo turėti darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose, darbo priemonių dokumentuose nustatytą kvalifikaciją;

12.2. potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrai ir darbo su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovai mokosi mokymo įstaigose arba atestavimui pasirengia savarankiškai pagal Darbo rinkos profesinio mokymo programų bendruosius reikalavimus parengtas mokymo programas, suderintas su Valstybine darbo inspekcija ir patvirtintas Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus;

12.3. mokymo programose turi būti numatytas teorinis, praktinis mokymas ir praktinė užduotis. Mokymo įstaigos paskirtą praktinę užduotį potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistras, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovas atlieka įmonėje ne vėliau kaip po dviejų savaitžių pasibaigus teoriniam mokymui mokymo įstaigoje ir rašytinę praktinės užduoties ataskaitą iki atestavimo pateikia mokymo įstaigai.

13. Darbuotojų, valdančių (naudojančių) potencialiai pavojingus įrenginius, privalomasis mokymas mokymo įstaigose:

13.1. darbuotojai, valdantys (naudojantys) potencialiai pavojingus įrenginius, mokosi mokymo įstaigose pagal Darbo rinkos profesinio mokymo programų bendruosius reikalavimus parengtas mokymo programas, suderintas su Valstybine darbo inspekcija ir patvirtintas Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus;

13.2. mokymo programose turi būti numatytas teorinis ir praktinis mokymas. Praktinis mokymas vykdomas mokymo įstaigoje. Jeigu mokymo įstaiga neturi pakankamos materialinės mokymo bazės praktiniam mokymui, praktinis mokymas gali būti vykdomas kitoje mokymo įstaigoje ar įmonėje, kurių materialinė mokymo bazė atitinka mokymo programoje nustatytus reikalavimus.

14. Įmonės vadovas, nusprendęs mokyti mokymo įstaigoje darbuotojus, vykdančius potencialiai pavojingų įrenginių, kuriems nenustatyta privaloma įgaliotų potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigų priežiūra, nuolatinę priežiūrą, sudaro sutartį su mokymo įstaiga dėl šių darbuotojų mokymo. Mokymo įstaiga moko tokius darbuotojus pagal mokymo įstaigos parengtą mokymo programą, kuri suderinama su įmonės vadovu.

15. Įmonės vadovas, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai savarankiškai organizuoja darbuotojų, nurodytų šių Nuostatų 3 punkte, bei kitų darbuotojų mokymą ir jų darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinių tikrinimą juos priimant į darbą, perkeltiant į kitą darbą, pakeitus darbo organizavimą, pradėjus naudoti naujas ar modernizuotas darbo priemones, pradėjus naudoti naujas technologijas, pakeitus ar priėmus naujus darbuotojų saugos ir sveikatos norminius teisės aktus, pasikeitus technologinių procesų bei darbo priemonių dokumentams, taip pat kitais darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytais atvejais. Tuo atveju, kai įmonės vadovas nusprendžia šiame punkte nurodytus darbuotojus mokyti mokymo įstaigoje, įmonės vadovas sudaro sutartį su mokymo įstaiga dėl šių darbuotojų mokymo. Mokymo įstaiga tokius darbuotojus moko pagal mokymo įstaigos parengtą mokymo programą, kuri suderinama su įmonės vadovu.

16. Įmonės vadovo ar darbdavio įgalioto asmens darbuotojų saugai ir sveikatai sprendimu darbuotojams po jų mokymo ir atestavimo gali būti skiriama stažuotė, prižiūrint to padalinio, kuriame darbuotojas dirba, vadovui arba kvalifikuotam darbuotojui, paskirtam įmonės vadovo ar darbdavio įgalioto asmens tvarkomuoju dokumentu. Profesijų ir darbų, kuriuos leidžiama dirbti savarankiškai tik po stažuotės, sąrašą tvirtina ir stažuotės trukmę nustato įmonės vadovas.

17. Naujai išrinkti ar paskirti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto nariai (toliau – komiteto nariai) mokomi mokymo įstaigose arba įmonėse, kuriose yra Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos nustatyta tvarka parengti mokytojai komiteto narių mokymui. Komiteto nariai mokomi pagal su Valstybine darbo inspekcija suderintą ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus patvirtintą mokymo programą.

18. Įmonės kolektyvinėje sutartyje numatytu periodiškumu komiteto narių bei darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai mokymas gali būti vykdomas mokymo įstaigose. Tokiam darbuotojų mokymui įmonės vadovas sudaro sutartį su mokymo įstaiga. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto nariai mokomi pagal mokymo įstaigos parengtą ir su įmonės vadovu suderintą komiteto narių mokymo programą. Darbuotojų atstovai saugai ir sveikatai mokomi pagal mokymo įstaigos parengtą ir su įmonės vadovu suderintą darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai mokymo programą. Komiteto narių, darbuotojų atstovų saugai ir sveikatai mokymo programose numatomos ir šios temos:

18.1. darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktai ir jų taikymo tvarka;

18.2. profesinės rizikos vertinimas įmonėje;

18.3. darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės organizavimas įmonėje;

- 18.4. nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų priežastys, jų analizė ir prevencija;
- 18.5. komiteto nario ar darbuotojų atstovo saugai ir sveikatai teisės, pareigos;
- 18.6. socialinių partnerių bendradarbiavimas darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, konfliktų sprendimas ir derybų vedimas;
- 18.7. kitos įmonei aktualios temos darbuotojų saugos ir sveikatos srityje.

III. ATESTAVIMAS

- 19. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistai atestuojami:
 - 19.1. darbuotojai, nurodyti 9.1 punkte – baigus mokymo programą;
 - 19.2. prieš pradėdant dirbti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistais specialistai, baigę aukštųjų arba aukštesniųjų mokyklų darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo programas, kurių išsilavinimas neatitinka įmonės ekonominės veiklos rūšies;
 - 19.3. prieš pradėdant dirbti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistais darbuotojai, turintys įmonės ekonominės veiklos rūšį atitinkantį aukštąjį arba aukštesnįjį išsilavinimą, išskyrus darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus, baigusius aukštųjų arba aukštesniųjų mokyklų darbuotojų saugos ir sveikatos mokymo programas;
 - 19.4. kai įmonės vadovas arba Valstybinės darbo inspekcijos darbo inspektorius (toliau – darbo inspektorius) nustato ir raštu užfiksuoja, kad įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistas pažeidžia, nevykdo ar nežino darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų.
- 20. Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistus, iš jų valstybės ir savivaldybių institucijose ar įstaigose darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų funkcijas atliekančius institucijos ar įstaigos vadovo paskirtus asmenis, atestuoja mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaryta ne mažiau kaip trijų asmenų atestacijos komisija, kurioje dalyvauja darbo inspektorius, tos pačios ekonominės veiklos rūšies darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas ir nedalyvavę mokymo procese mokymo įstaigos mokytojai, atestuoti pagal Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto mokymo programą. Komisijai pirmininkauja mokymo įstaigos vadovo paskirtas vienas iš jos narių. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu (2 priedas).
- 21. Atestavimo metu tikrinamos teorinės žinios ir vertinama atlikta praktinė užduotis.
- 22. Teigiamai įvertinus atestuojamojo teorines žinias darbuotojų saugos ir sveikatos srityje ir praktinę užduotį, išduodamas darbų saugos pažymėjimas (3 priedas). Atestuojamojo žinias įvertinus nepatenkinamai leidžiama pakartotinai jas tikrinti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.
- 23. Įmonės vadovas, atestuotas kaip įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistas, vykdamas įmonės saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas (Nuostatų 5 punktas), yra atleidžiamas nuo atestavimo pagal darbdaviui atstovaujančio asmens mokymo programą, išskyrus ekonominės veiklos rūšių, nurodytų Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 1 priede, įmonių vadovus, kurių žinios tikrinamos ir kaip darbdaviui atstovaujančio asmens.
- 24. Padalinių vadovai, kiti darbdavio įgalioti asmenys darbuotojų saugai ir sveikatai, darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais atestuojami įmonėje arba mokymo įstaigoje:
 - 24.1. prieš pradėdant vadovauti padaliniui ir baigus mokymo programą;
 - 24.2. pasikeitus gamybos technologiniam procesui;
 - 24.3. pakeitus darbo pobūdį;
 - 24.4. darbo inspektoriaus, tiriančio sunkų ar mirtiną nelaimingą atsitikimą darbe, ar avarijos tyrimo komisijos pirmininko nurodymu;
 - 24.5. kai įmonės vadovas, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas arba darbo inspektorius nustato ir raštu užfiksuoja, kad padalinio vadovas ar kitas darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai pažeidžia, nevykdo ar nežino darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų.
- 25. Įmonėje padalinių vadovus ir kitus darbdavio įgaliotus asmenis darbuotojų saugai ir sveikatai atestuoja įmonės vadovo tvarkomuoju dokumentu sudaryta ne mažiau kaip trijų asmenų

atestacijos komisija, kurioje dalyvauja įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai, padalinių vadovai bei kiti darbdavio įgalioti asmenys, atestuoti darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais. Komisijoje gali dalyvauti darbo inspektorius. Įmonėse, kuriose dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir nėra reikiamo atestuotų asmenų skaičiaus, į atestacijos komisijos sudėtį gali būti kviečiami savivaldybės saugos darbe inspektoriai konsultantai arba kitų įmonių atestuoti darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai. Komisijai pirmininkauja įmonės vadovo paskirtas vienas iš jos narių. Atestacijos komisijos darbo tvarką nustato įmonės vadovas. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu (2 priedas). Teigiamai įvertinus atestuojamojo darbuotojų saugos ir sveikatos srityje žinias, jam išduodamas pažymėjimas (4 priedas).

26. Įmonės vadovo pasiūstus mokytis mokymo įstaigoje darbdavio įgaliotus asmenis darbuotojų saugai ir sveikatai, padalinių vadovus atestuoja mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaryta ne mažiau kaip trijų asmenų, atestuotų darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais, atestacijos komisija. Komisijoje gali dalyvauti darbo inspektorius. Komisijai pirmininkauja mokymo įstaigos vadovo paskirtas vienas iš jos narių. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu (2 priedas). Teigiamai įvertinus atestuojamojo darbuotojų saugos ir sveikatos srityje žinias, jam išduodamas pažymėjimas (4 priedas). Atestuojamojo žinias įvertinus nepatenkinamai, leidžiama pakartotinai jas tikrinti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.

27. Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrai, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovai ir darbuotojai, valdantys (naudojantys) potencialiai pavojingus įrenginius, kuriems nustatyta privaloma įgaliotų potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigų priežiūra, mokymo įstaigose atestuojami:

27.1. mokymo įstaigoje baigus mokymą programą;

27.2. įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės aktuose nustatytu periodiškumu;

27.3. kai įmonės vadovas, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai, padalinio vadovas ar darbo inspektorius nustato ir raštu užfiksuoja, kad darbuotojas pažeidžia, nevykdo ar nežino darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų vykdant darbinę pareigą;

27.4. darbo inspektoriaus, tiriančio sunkų ar mirtiną nelaimingą atsitikimą darbe, ar avarijos tyrimo komisijos pirmininko nurodymu;

27.5. pradėjus naudoti įmonėje naujus ar modernizuotus potencialiai pavojingus įrenginius, kuriems nustatyta privaloma įgaliotų potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigų priežiūra ir kuriuos valdyti (naudoti) darbuotojai neapmokyti.

28. Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrus, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovus ir darbuotojus, valdančius (naudojančius) potencialiai pavojingus įrenginius, atestuoja mokymo įstaigos sudaryta ne mažiau kaip trijų asmenų atestacijos komisija. Komisijos nariai turi turėti ne mažesnę kaip trejų metų darbo stažą darbuotojų saugos ir sveikatos srityje. Jos sudėtis, nurodyta šių Nuostatų 29 punkte, tvirtinama mokymo įstaigos vadovo įsakymu. Komisijai pirmininkauja mokymo įstaigos vadovo paskirtas vienas iš komisijos narių. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu (2 priedas).

29. Atestuojant potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrus, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovus, darbuotojus, valdančius (naudojančius) potencialiai pavojingus įrenginius, komisijos sudėtyje privalo būti darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistas ir asmuo, turintis galiojantį tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos priežiūros meistro (darbų vadovo) pažymėjimą, tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos specialistas arba darbo inspektorius.

30. Atestuojant potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrus ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovus tikrinamos teorinės žinios ir vertinama atlikta praktinė užduotis.

31. Atestuojant darbuotojus, valdančius (naudojančius) potencialiai pavojingus įrenginius, tikrinamos teorinės žinios ir praktiniai įgūdžiai.

32. Asmenims, atestuoties pagal potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrų, darbo su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų, darbuotojų, valdančių (naudojančių) potencialiai pavojingus įrenginius, mokymo programas, išduodamas mokymo programos baigimo pažymėjimas (5 priedas) ir atestacijos pažymėjimas (6 priedas). Atestuojamojo žinias įvertinus nepatenkinamai, leidžiama pakartotinai jas tikrinti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.

33. Šių nuostatų 27.2–27.5 punktuose nurodytais atvejais darbuotojai, valdantys (naudojantys) potencialiai pavojingus įrenginius, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrai, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovai, turintys mokymo įstaigos išduotus mokymo programos baigimo pažymėjimus (5 priedas) ir atestacijos pažymėjimus (6 priedas) gali būti atestuojami įmonėje.

34. Įmonės darbuotojų, valdančių (naudojančių) potencialiai pavojingus įrenginius, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrų, darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų atestavimui įmonėje (Nuostatų 33 punktas), įmonės vadovo įsakymu sudaroma ne mažiau kaip trijų asmenų atestacijos komisija. Komisijos sudėtyje privalo būti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistas, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai bei asmuo, turintis galiojantį tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos priežiūros meistro (darbų vadovo) pažymėjimą. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu (2 priedas) ir įrašomas atestacijos pažymėjime (6 priedas).

35. Atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolai saugomi mokymo įstaigoje, įmonėje Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklėje, patvirtintoje Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugpjūčio 15 d. įsakymu Nr. 38 (Žin., 1997, Nr. [78-2006](#)), nustatytą dokumentų saugojimo terminą.

36. Darbuotojams, nurodytiems šių Nuostatų 3 punkte, baigus mokymą mokymo įstaigoje ar įmonėje pagal atitinkamas mokymo programas, išduodama mokymo įstaigos ar įmonės pažyma, patvirtinanti apie mokymą pagal atitinkamą programą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Įstaigų, teikiančių įmonėms samdomos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistai mokomi ir atestuojami mokymo įstaigose (Nuostatų 9 ir 19 punktai) nustatyta tvarka.

38. Mokymo įstaigų pedagogų, dalyvaujančių darbuotojų saugos ir sveikatos mokyme, kvalifikacija turi atitikti Darbo rinkos profesinio mokymo reglamentų, patvirtintų socialinės apsaugos ir darbo ministro 1998 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 108 (Žin., 1998, Nr. [65-1897](#)) nustatytus reikalavimus:

38.1. turi būti atestuoti pagal programą, pagal kurią mokomi darbuotojai;

38.2. turėti pedagoginių, psichologinių ir mokymo metodikos žinių pagrindus.

39. Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius tvirtina sąrašą darbo inspektorių, kuriems suteikiama teisė dalyvauti mokant darbuotojus pagal atitinkamas darbuotojų saugos ir sveikatos srityje mokymo programas bei sąrašą darbo inspektorių, kuriems suteikiama teisė dalyvauti atestuojant darbuotojus.

40. Šie nuostatai netaikomi sveikatos priežiūros specialistų, nurodytų Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų pavyzdinių nuostatų 12 ir 13 punktuose, mokymui ir atestavimui.

41. Kvalifikaciniuose reikalavimuose energetikos objektus, įrenginius projektuojantiems, statantiems ir eksploatuojantiems darbuotojams, kurie atestuojami Lietuvos Respublikos ūkio ministro nustatyta tvarka (Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)) 6 straipsnio 13 punktas) ir kurie energetikos objektus, įrenginius projektuojančiose ir eksploatuojančiose įmonėse pagal jų pareigybių aprašymus vykdo padalinių vadovų ar kitų darbdavio įgaliotų asmenų darbuotojų saugai ir sveikatai funkcijas, gali būti numatyti žinių darbuotojų saugos ir sveikatos srityje įsisavinimo reikalavimai. Šiuos darbuotojus atestuojant ūkio ministro nustatyta tvarka, tikrinama kaip įsisavintos žinios darbuotojų saugos ir sveikatos srityje. Teigiamai įvertinus padalinio vadovo ar kito darbdavio įgalioto asmens darbuotojų saugai ir

sveikatai žinias darbuotojų saugos ir sveikatos srityje, šiems darbuotojams neprivalomas šių Nuostatų nustatyta tvarka mokymas ir atestavimas darbuotojų saugos ir sveikatos srityje. Tokiems darbuotojams išduodamame kvalifikaciją patvirtinančiame dokumente nurodoma apie jų atestavimą darbuotojų saugos ir sveikatos srityje.

42. Šių Nuostatų taikymo klausimus aiškina Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba.

43. Šių Nuostatų reikalavimų laikymosi mokymo įstaigose kontrolę vykdo Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba ir Valstybinė darbo inspekcija.

Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir

sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų
1 priedas

**ĮMONIŲ DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS TARNYBŲ SPECIALISTŲ
KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO APSKAITOS LAPAS**

(įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto vardas, pavardė, asmens kodas)

Eil. Nr.	Įstaigos, organizavusios kvalifikacijos tobulinimo kursus, seminarus, stažuotes, pavadinimas	Programos pavadinimas (tema), val.	Data	Atsakingo asmens vardas, pavardė, parašas
1.	2.	3.	4.	5.

Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų
2 priedas

(mokymo institucijos (įstaigos), įmonės pavadinimas, kodas)

**ATESTAVIMO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS KLAUSIMAI
PROTOKOLAS**

200 _ – 00 – 00 Nr. _____

Vilnius

(mokymo programos pavadinimas, valstybinis kodas)

Atestacijos komisija, paskirta _____ 200 _ m. d. įsakymu Nr. _____, kurios pirmininkas
(mokymo institucijos (įstaigos), įmonės vadovo pareigybė)

Nariai _____
(vardas, pavardė, pareigos, darbovietė)

_____ (vardas, pavardė, pareigos, darbovietė)

_____ (vardas, pavardė, pareigos, darbovietė)

_____ (vardas, pavardė, pareigos, darbovietė)

atestuojamųjų žinias įvertino:

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Asmens kodas	Vertinimo rezultatas (balais)		Atestacijos komisijos sprendimas	Išduotas pažymėjimas (pažymėjimai) ar pratęstas atestacijos pažymėjimas	
			Teorija	Praktika (jei numatyta)		Pavadinimas arba (ir) kodas	Numeris

1	2	3	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---

Pirmininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)

Nariai

(parašas)

(vardas, pavardė)

(parašas)

(vardas, pavardė)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų
3 priedas

DARBŲ SAUGOS PAŽYMĖJIMAS

Kodas 1111

(įstaigos, išdavusios pažymėjimą, pavadinimas)

DARBŲ SAUGOS PAŽYMĖJIMAS
B Nr. 000000

(vardas, pavardė)

(asmens kodas)

(pareigos)
Mokymo įstaigos, įmonės vadovas

(parašas)

(vardas)

(pavardė)
A. V.

Pirma pusė

(mokymo įstaigos, įmonės pavadinimas, kodas)

Mokėsi _____
(mokymo programos pavadinimas, kodas)

Gali dirbti (vadovauti)

(įmonės ekonominės veiklos rūšis, kodas)
Protokolo Nr. _____ 200__
m. _____ d.
Komisijos pirmininkas

(parašas)

(vardas, pavardė)
200__ m. _____ d. Reg. Nr. _____

Antra pusė

PASTABA.

Darbų saugos pažymėjimas išduodamas atestuotiems pagal darbdavio, jam atstovaujančio asmens, darbdavio įgalioto asmens (atskiro padalinio vadovo) ir įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialisto mokymo programas.

Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir

sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų
4 priedas**PAŽYMĖJIMAS**

_____	Mokėsi
(mokymo institucijos (įstaigos), įmonės,	pagal _____
_____	(mokymo programos pavadinimas,
išdavusios pažymėjimą, pavadinimas, kodas)	_____
PAŽYMĖJIMAS	valandų skaičius)
Nr.	Atestuotas
_____	įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais,
(vardas, pavardė)	gali dirbti
_____	_____
(asmens kodas)	(įmonės pavadinimas)
Mokymo institucijos (įstaigos)	_____
vadovas	(padalinio pavadinimas)
Asmuo atsakingas už mokymą	padalinio vadovu.
įmonėje	
A. V.	Komisijos pirmininkas _____
_____	(parašas)
(parašas)	_____
_____	(vardas, pavardė)
(vardas, pavardė)	
	Protokolo Nr. ____ 200__ m. ____ d. Reg. Nr. ____

PASTABA.

Pažymėjimas išduodamas atestuotiems pagal padalinio vadovo mokymo programą.

Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir

sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų
5 priedas**PAŽYMĖJIMAS**

Kodas 1114	Mokėsi pagal
_____	_____
(mokymo institucijos, išdavusios pažymėjimą,	(mokymo programos pavadinimas,
_____	_____
pavadinimas, kodas)	kodas, valandų skaičius)
PAŽYMĖJIMAS	_____
B Nr. 000000	programą
_____	Suteikta teisė dirbti (vadovauti)
(vardas, pavardė)	_____
_____	_____
(asmens kodas)	(ekonominės veiklos rūšys, kodai)
Mokymo institucijos vadovas	Protokolo Nr. _____ 200__ m.
_____	_____ d.
(parašas)	Komisijos pirmininkas
_____	_____
(vardas)	(parašas)
_____	_____
A. V. (pavardė)	(vardas, pavardė)
	200__ m. _____ d. Reg. Nr. _____

PASTABA.

Pažymėjimas išduodamas atestuotiems pagal potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros meistrų, darbo su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų ir darbuotojų, valdančių potencialiai pavojingus įrenginius, kurių kategorijų sąrašą tvirtina Vyriausybė, mokymo programas.